

Питання реалізації творчого потенціалу особистості учня на засадах діяльнісного підходу залишається сучасним і перспективним. Педагогам, які працюють над формуванням творчої особистості дитини, раджу звернути увагу на діяльнісний підхід до організації навчального процесу. Попри те, що робота над даним питанням вимагає володіння багатьма компетентностями, саме така організація процесу навчання має значні можливості і спроможна забезпечити розвиток творчих здібностей учнів.

Своєрідним дороговказом для мене та моїх однодумців є мотиви студентів Гарвардського університету: «Якщо ти зараз заснеш, тобі, звичайно, наснитися твоя мрія, але якщо ти зараз активно попрацюєш – ти втілиш свою мрію в життя».

Список використаних джерел:

1. Національна доктрина розвитку освіти України у ХХІ столітті : затв. Указом Президента України від 17 квітня 2002 р. № 347 // Офіц. вісн. України. – 2002. – № 16. – С. 859.
2. Выготский Л.С. Педагогическая психология / по ред. В.В. Давыдова. – М.: Педагогика, 1991. – 480 с.
3. Географія. Економіка: програми для загальноосвітніх навчальних закладів, 6-11 класи. – К. : Ірпінь, 2005. – 90 с.
4. Дістервег А. Вибрані педагогічні твори / А. Дістервег. – М., 1956.
5. Занков В. Избранные педагогические труды / Л.В. Занков.-М.: Дом педагогіки, 1999. – 378 с.
6. Моляко В. О. Психологічна теорія творчості // Обдарована дитина. – 2004. – № 6. – С. 2-9
7. Подмазін С. Проблема змісту особистісно-зорієнтованої освіти / С. Подмазін. // Завуч. – 2001. – № 11. – С. 2-3.
8. Рекомендації МОН щодо вивчення шкільних предметів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.mon.gov.ua/>. вільний.

Довженко В.В.

студент;

Буяло Т.Є.

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та методики навчання природничо-географічних дисциплін, Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО УЧИТЕЛЯ БІОЛОГІЇ ДО ВПРОВАДЖЕННЯ У НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС БІОЛОГІЧНОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ

У сучасному світі людина отримує інформацію у готовому вигляді. Як показують багаторічні спостереження за учнями під час проходження студентами виробничих педагогічних практик, біологія стала не цікавою. На нашу думку, цьому значно посприяв складний зміст навчальних програм,

методично неправильне використання зошитів із друкованою основою, в яких є готовий хід роботи, готовий малюнок. Часто такі роботи навіть не супроводжуються дослідженням учнями натуральних об'єктів, зображених на малюнках. Ми вважаємо, що це неправильно, адже дослідницька діяльність учнів, виконання нескладних дослідів значно впливають на пізнавальний інтерес школярів і можуть позитивно вплинути на рівень навчальних досягнень з біології.

У навчанні біології провідну роль відіграє пізнавальна діяльність, спрямована на оволодіння методами наукового пізнання, яка реалізується у програмі через лабораторні дослідження, практичні та лабораторні роботи, дослідницький практикум, проекти.

Біологічні дослідження під час уроків стимулюють учнів до самостійної роботи з навчальною, науковою літературою, до проведення фенологічних спостережень, до морфологічного аналізу рослинних, тваринних об'єктів, до статистичної обробки результатів.

Ці знання про природу потрібні для розв'язання важливих життєвих проблем особистості, для використання їх у повсякденному житті, для свідомого вибору професії в майбутньому.

Біологічні експерименти дозволяють зміцнювати міжпредметні зв'язки, особливо з такими предметами, як математика, хімія й фізика. Вони сприяють розвитку логічного мислення, формують в учнів навички аналізу й синтезу інформації.

Дослідницька робота відкриває широкі можливості для навчання й виховання учнів, розвитку в них біологічних понять, законів і закономірностей; сприяє застосуванню знань для рішення практичних вправ. Застосування дослідів забезпечує наукову достовірність начального матеріалу, розвиває сутність явищ і процесів у їх зв'язку і розвитку, сприяє формуванню переконань у можливості пізнання світу [1, 3].

На нашу думку слід свідомо готувати майбутнього учителя біології до впровадження в навчальний процес біологічних експериментів.

У 2014-15 навчальному році розпочалося вивчення біології у 6 класі за новими програмами [4], складеними відповідно до нових стандартів освіти [2]. Серед завдань, які вирішує шкільний предмет «Біологія» зазначено, що учні отримують уміння здійснення спостережень за живими організмами та станом власного організму, використовувати прилади та інструменти та проводити прості біологічні дослідження.

Ці завдання можна реалізувати виключно в ході здійснення різноманітних біологічних експериментів.

Проаналізуємо зміст програми 6 класу щодо наявності в ньому вище зазначених дослідів. Звертаємо увагу, що до них включаємо і демонстрації, оскільки саме цей вид експерименту виконується виключно учителем. Мета аналізу з'ясувати, на які досліди треба звертати увагу студентів при вивченні «Методики навчання біології» та у змісті яких біологічних дисциплін вони можуть пророблюватися у повному обсязі.

У програмі виділяють: демонстрації, лабораторні дослідження, практичні і лабораторні роботи, дослідницький практикум. Мета кожного виду експерименту різна, наприклад у демонстраційного експерименту – показати дослід і задати запитання по вивченню нового матеріалу, сформулювати проблемне завдання. Також для отримання нової інформації, формування умінь використовують лабораторні дослідження. У ході лабораторних і практичних робіт учні закріплюють знання. Дослідницький практикум формує уміння самостійно планувати і проводити біологічні експерименти.

У 6 класі програмою передбачається демонстрування дослідів, що підтверджують: фотосинтез; дихання; випаровування води; транспорт речовин по рослині; поглинання коренем води; вплив мінеральних речовин на розвиток рослин (дисципліна, де проводяться такі експерименти – фізіологія рослин); лабораторні дослідження: будова клітини листка елодеї, рух цитоплазми в клітинах листка елодеї (фізіологія рослин); спостереження інфузорій (зоологія); будова цвілевих грибів (за допомогою оптичного мікроскопа) – ботаніка. Практичні роботи, що передбачають досліди: виготовлення мікропрепаратів шкірки луски цибулі та розгляд її за допомогою оптичного мікроскопа (ботаніка); визначення видів кімнатних рослин, придатних для вирощування в певних умовах (ботаніка та екологія). Дослідницький практикум: дослідження процесу росту вегетативних органів, спостереження за розвитком пагона з бруньки, транспорт речовин по рослині, вегетативне розмноження рослин, дослідження умов проростання насіння (фізіологія рослин, основи сільського господарства).

Для успішного впровадження в навчальний процес біологічних експериментів учителю біології необхідно:

- 1) Знати методику проведення дослідів;
- 2) хоча б раз самому виконати ці досліди;
- 3) знати, де можна взяти матеріальне забезпечення для проведення дослідів;
- 4) продумати методику проведення дослідів (як показувати, які завдання та запитання формулювати для учнів).

Для цього на лабораторних заняттях з методики навчання біології при аналізі кожної теми програми треба розглядати питання організації і проведення біологічних експериментів, максимально пророблювати досліди і моделювати фрагменти уроків з ними; посилити міжпредметні зв'язки з біологічними дисциплінами в межах яких формуються відповідні уміння студентів; максимально використовувати можливості навчальних практик з біологічних дисциплін. Окрім того, вважаємо можливим включення до навчальних планів педагогічних університетів курсу з вибором, присвячений організації біологічних досліджень на уроках та в позаурочний час.

Список використаних джерел:

1. Бугай О.В. Залучення школярів до науково – дослідницької діяльності з біології // Робота з обдарованими учнями. Біологічні секції МАН. / О.В. Бугай, В.Т. Кириченко. – Х.: Вид. група «Основа», 2006. – 128 с. – (Б-ка журналу «Біологія»; Вип. 12 (48). – С. 24-28).
2. Державний Стандарт базової і повної загальної середньої освіти // Інформаційний збірник та коментарі Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України. 2012.

3. Дослідницька робота школярів з біології: Навчально-методичний посібник / За заг. ред. к.б.н. С.М. Панченко, Л.В. Тихенко. – Суми: Університет. книга, 2008. – С. 61-67.
4. Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів: Природознавство; Біологія. 5-9 класи. – К.: Видавничий дім «Освіта», 2013. – 64 с.

Заря Л.О.

кандидат педагогічних наук;

Кучерова М.М.

студентка,

Харківська гуманітарно-педагогічна академія

ПРОВЕДЕННЯ УРОКУ МУЗИКИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ З ВИКОРИСТАННЯМ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ЗАСОБІВ

Педагогіка давно шукає шляхи досягнення якщо не абсолютного, то високого і стабільного результату в роботі з класом у школі. Сьогодні використання мультимедійної системи стає невід'ємною складовою вивчення будь-якого предмета.

Нині проводиться велика кількість експериментальних досліджень, які спрямовані на пошук оптимальних умов використання інформаційних технологій у навчальному процесі (С. Андреев, Д. Богданова, О. Крюкова тощо). Найбільший інтерес викликає дослідження теоретичних і практичних основ комп'ютерно-розвиваючого навчання – В. Антипової, Г. Бокаєвої, О. Горбуненко, О. Гребенюка, Н. Сергєєва, Л. Сухорукової тощо. Науковці (Л. Заря, О. Ростовський, М. Фіцула, В. Штепа, В. Янкул тощо) вказують, що спеціальні технічні засоби навчання (мультимедіа) – необхідний чинник засвоєння знань.

Нажаль, у науковій літературі (О. Балабан, Н. Белявіна, Н. Ветлугіна, О. Гуминська, Ю. Поплавська, О. Чайковська, В. Штепа, В. Янкул) розглядаються можливості впровадження мультимедійних програмно-педагогічних систем у навчальний процес тільки з позиції формування музичних знань у старших вікових груп учнів. Ще, на жаль, не достатньо теоретично обґрунтована методика використання мультимедійних технологій на уроках музики, немає відповідних державних програм для середньої загальноосвітньої школи [2]. Розв'язання цих питань потребує дослідження методів проведення уроку музики у початковій школі з використанням мультимедійних технологій та програм.

Ціллю даної статті є показ адаптації уроків музики до використання мультимедіа.

Доба технічного процесу розширила можливості слухання музики. Якщо декілька десятиріч тому уява про музику пов'язувалась лише з концертним залом, то в наш час – час новітніх технологій, учні розширюють свій музичний світогляд за допомогою телевізорів, магнітофонів, програвачів, комп'ютерів,